

Spis treści

Wprowadzenie

Rozdział 1

Co i jak bada psychologia rozwoju?

- 1.1. Zmiany społeczne oraz ich skutki dla rozwoju indywidualnego – obszary zapotrzebowania na badania psychologii rozwoju
- 1.2. Status teorii i perspektywy badawcze
- 1.3. Różnorodność sposobów opisywania i wyjaśniania rozwoju człowieka
- 1.4. Nowe podejście w psychologii rozwoju
- 1.5. Zadania psychologii rozwoju
 - 1.5.1. Zadania niespecyficzne
 - 1.5.2. Zadania specyficzne

Rozdział 2

Zmiana a rozwój

- 2.1. Pojęcie rozwoju
- 2.2. Rodzaje zmian rozwojowych
 - 2.2.1. Zmiany ilościowe i zmiany jakościowe
 - 2.2.2. Zmiany uniwersalne, wspólne i indywidualne
 - 2.2.3. Zmiany punktualne i niepunktualne
 - 2.2.4. Zmiany wynikające z wewnętrznej logiki rozwoju i będące efektem nagłych wydarzeń życiowych
- 2.3. Dynamika zmian rozwojowych
 - 2.3.1. Podstawowe procesy determinujące zmianę rozwojową: dojrzewanie i uczenie się
 - 2.3.2. Ciągłość versus nieciągłość w rozwoju
 - 2.3.3. Okresy krytyczne i sensytywne w rozwoju
- 2.4. Interakcje czynników rozwoju
 - 2.4.1. Zróżnicowanie podejść interakcyjnych do ujmowania czynników rozwoju
 - 2.4.2. Wewnętrzne modele doświadczenia a interakcja czynników rozwoju
- 2.5. Etapy rozwoju i zadania rozwojowe
 - 2.5.1. Kryteria podziału życia człowieka na etapy
 - 2.5.2. Zadania rozwojowe jako narzędzie opisywania zmian rozwojowych na różnych etapach życia
 - 2.5.3. Zadanie rozwojowe a kryzys rozwojowy
 - 2.5.4. Przyjęta koncepcja wyodrębniania etapów w procesie rozwoju

Rozdział 3

Badania nad procesem i efektami rozwoju

- 3.1. Podejścia badawcze w psychologii rozwoju
- 3.2. Problemy badawcze psychologii rozwoju
 - 3.2.1. Operacjonalizacja badanego zjawiska
 - 3.2.2. Operacjonalizacja pojęcia zmiany rozwojowej
 - 3.2.3. Konstrukcja modelu czynników istotnych dla badanego zjawiska
- 3.3. Strategie prowadzenia badań
 - 3.3.1. Badania diachroniczne i synchroniczno-funkcjonalne
 - 3.3.2. Badania eksperymentalne i typu ex post facto
 - 3.3.3. Badania kontrolujące wpływ wieku i przynależności do grupy pokoleniowej
 - 3.3.4. Porównanie strategii prowadzenia badań
 - 3.3.5. Tworzenie próby badawczej i metody zbierania danych

Rozdział 4

Rzów w okresie prenatalnym i niemowlęcym

- 4.1. Struktura I ery rozwoju i znaczenie poszczególnych etapów
 - 4.1.1. Okres prenatalny
 - 4.1.2. Okres noworodkowy
 - 4.1.3. Okres niemowlęcy
- 4.2. Rzów fizyczny i umiejętności motoryczne
 - 4.2.1. Rzów układu nerwowego

- 4.2.2. Rozwój percepcyjny
- 4.2.3. Rozwój motoryczny
- 4.3. Rozwój procesów poznawczych
 - 4.3.1. Inteligencja sensomotoryczna
 - 4.3.2. Stałość przedmiotu
 - 4.3.3. Komunikowanie się i rozwój mowy
- 4.4. Rozwój społeczny i rozwój osobowości
 - 4.4.1. Pierwszy komponent zdrowej osobowości: poczucie podstawowej ufności
 - 4.4.2. Relacja przywiązania
- 4.5. Zagrożenia dla rozwoju dziecka w I erze
- 4.6. Efekty rozwojowe – z czym dziecko kończy I erę rozwoju i do czego jest gotowe w erze II

Rozdział 5

Rozwój w okresie dzieciństwa

- 5.1. Struktura II ery rozwoju i znaczenie poszczególnych etapów
 - 5.1.1. Wczesne dzieciństwo – wiek poniemowlęcy
 - 5.1.2. Środkowe dzieciństwo – wiek przedszkolny
 - 5.1.3. Późne dzieciństwo – wiek szkolny
- 5.2. Rozwój fizyczny i umiejętności motoryczne
- 5.3. Rozwój procesów psychicznych
 - 5.3.1. Rozwój poznawczy – od stadium przedoperacyjnego do stadium operacji konkretnych
 - 5.3.2. Rozwój pamięci i strategii zapamiętywania
 - 5.3.3. Rozwój moralny – od moralności heteronomicznej do moralności autonomicznej
 - 5.3.4. Komunikowanie się i rozwój mowy
- 5.4. Zabawa i nauka
 - 5.4.1. Od zabawy na serio do zabawy na niby
 - 5.4.2. Od uczenia się spontanicznego do uczenia się pod kierunkiem
- 5.5. Rozwój społeczny i rozwój osobowości
 - 5.5.1. Nowe komponenty zdrowej osobowości: autonomia – inicjatywa – kompetencja
 - 5.5.2. Style wychowania a kształtowanie się osobowości dziecka
 - 5.5.3. Kształtowanie się samooceny
 - 5.5.4. Kształtowanie się gotowości szkolnej
 - 5.5.5. Rozwój społeczny – relacje z dorosłymi i z rówieśnikami
- 5.6. Przebieg i skutki kryzysów w rozwoju dziecka
 - 5.6.1. Kryzys trzeciego roku życia
 - 5.6.2. Kryzys szóstego, siódmego roku życia
- 5.7. Efekty rozwojowe – z czym dziecko kończy II erę rozwoju i do czego jest gotowe w erze III

Rozdział 6

Rozwój w okresie dorastania

- 6.1. Istota III ery rozwoju
- 6.2. Zadania okresu adolescencji
- 6.3. Społeczne środowiska rozwoju w okresie adolescencji
- 6.4. Zmiany w sferze biologicznej, psychicznej i społecznej
 - 6.4.1. Zmiany biologiczne (soma)
 - 6.4.2. Zmiany psychiczne (psyche)
 - 6.4.3. Zmiany społeczne (polis)
- 6.5. Istota kryzysu adolescencyjnego
- 6.6. Kształtowanie się tożsamości
 - 6.6.1. Etapy powstawania tożsamości według koncepcji Jamesa Marcii
 - 6.6.2. Stabilność czy zmienność statusów tożsamości
 - 6.6.3. Różnicowanie form tożsamości w okresie dorastania
 - 6.6.4. Weryfikacja dwuetapowego modelu kształtowania się tożsamości
- 6.7. Tożsamość negatywna i jej znaczenie w procesie rozwoju
- 6.8. Zaburzenia rozwoju w okresie dorastania
 - 6.8.1. Zaburzenia łaknienia
 - 6.8.2. Depresja młodzieńcza
 - 6.8.3. Uzależnienie od alkoholu i narkotyków

6.9. Źródła i istota wsparcia udzielanego nastolatkom

6.10. Efekty rozwojowe – z czym dorastający kończy III erę rozwoju i do czego jest gotowy w erze IV

Rozdział 7

Rozwój w okresie dorosłości

7.1. Istota IV ery rozwoju

7.2. Podział okresu dorosłości na etapy i zadania z nimi związane

7.2.1. Wczesna faza dorosłości

7.2.2. Środkowa faza dorosłości

7.2.3. Późna faza dorosłości

7.3. Rozwiązywanie kryzysu okresu adolescencji a proces wchodzenia w dorosłość

7.4. Zmiany okresu dorosłości

7.4.1. Zmiany biologiczne i ich źródła

7.4.2. Zmiany psychiczne i ich źródła

7.4.3. Zmiany relacji społecznych i ich źródła

7.4.4. Kryzysy dorosłości i ich źródła

7.5. Od debutanta do mistrza – o uczeniu się roli osoby dorosłej

7.6. Ewolucja roli pracownika w dorosłości

7.6.1. Wybór zawodu i znaczenie pracy

7.6.2. Rozwój ścieżki kariery zawodowej

7.6.3. Podstawowe problemy związane z pracą

7.7. Życie rodzinne w okresie dorosłości

7.7.1. Typy związków między ludźmi a status tożsamości

7.7.2. Początki życia rodzinnego

7.7.3. Etapy rozwoju rodziny i sposoby realizowania ról małżeńskich

7.7.4. Zmiany w realizowaniu roli rodzica

7.7.5. Zamiana ról – dorośli jako opiekunowie rodziców

7.7.6. Nowe role dorosłych – dorośli jako babcie i dziadkowie

7.8. Wybrane problemy zdrowotne okresu dorosłości

7.9. Efekty rozwojowe ery IV

Zakończenie

O autorkach

Bibliografia

Indeks osobowy

Indeks rzeczowy